

تأثیر مداخله آموزشی بر اساس برنامه کویین بر ویژگی‌های شخصیتی کودکان پیش‌دبستانی

معصومه بذول‌نژاد^۱، جهان‌شاه محمدزاده^{۲*}، وحید احمدی^۳، کورش سایه‌میری^۴، شهرام مامی^۳

۱. دانشجوی دکترای روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم انسانی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران

۲. دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران

۴. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۳/۰۶

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۶/۲۹

چکیده

زمینه و هدف: شواهد پژوهشی حاکی از این است که تحول شناختی در شکل‌گیری شخصیت عامل تعیین‌کننده مهمی است. این پژوهش با هدف تأثیر مداخله آموزشی بر اساس برنامه کویین بر ویژگی‌های شخصیتی (کنجکاوی، سرسپردگی به علائق خود، پشتکار، تحمل شکست، و خودمهارگری) کودکان پیش‌دبستانی انجام شد.

روش: روش پژوهش در این پژوهش آزمایشی از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون-پیگیری با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی مادران کودکان پنج‌ساله حاضر در مهدهای کودک و مراکز پیش‌دبستانی منطقه ۳ شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ بودند که تعداد ۸۰ نفر از آنها به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شده و به صورت تصادفی در دو گروه مساوی ۴۰ نفری جایدهی شده‌اند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های انگیزه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شده و به صورت تصادفی در دو گروه مساوی ۴۰ نفری (کندال و ویلکاکس، ۱۹۷۹) و تحمل‌کام‌نیافتگی (هارینگتون، ۲۰۰۵) بود. گروه آزمایش در ۷ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت آموزش برنامه کویین قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس با اندازه‌گیری مکرر تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که برنامه آموزشی کویین تأثیر معناداری بر ویژگی‌های شخصیت (کنجکاوی، سرسپردگی به علائق خود، پشتکار، تحمل شکست، و خودمهارگری) کودکان پیش‌دبستانی داشت؛ همچنین تأثیر این برنامه در مرحله پیگیری نیز پایدار بوده است ($P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، برنامه آموزشی کویین با ایجاد تغییرات مثبت در مادران مانند افزایش هوش هیجانی بر ویژگی‌های شخصیتی فرزندان آنها تأثیرگذار بوده است.

کلیدواژه‌ها: برنامه آموزشی کویین، ویژگی‌های شخصیتی، کودکان پیش‌دبستانی

*نویسنده مسئول: جهان‌شاه محمدزاده، دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

تلفن: ۰۹۱۸۳۴۳۰۰۸۱

ایمیل: Jahansham252@gmail.com

مقدمه

در زمان ما دگرگون شدن مداوم چهره جوامع از سویی و هشدارهای علم روان‌شناسی از سویی دیگر، والدین و مربیان را به شگفتی وا داشته است. پدر و مادر در عصر ما، آگاهی کمی در پاسخ به بسیاری از سؤالات مربوط به پرورش و تکامل فرزندان خود دارند. آنها می‌خواهند بدانند که تا چه اندازه می‌توانند در این تغییرات دخالت داشته باشند و نگران مخاطرات احتمالی رشد فرزندان خود هستند و آرزو دارند با آمادگی قبلی، علاج واقعه را قبل از وقوع پیدا کنند (۱). خانواده مهمترین عامل سازنده شخصیت کودک است. کودک در روند اجتماعی شدن، والدین و به خصوص مادر خود را الگو قرار می‌دهد (۲). تجربیات اولیه هر فردی، تأثیر مهمی بر تحول شخصیت و رفتار او در بزرگسالی دارد (۳). اصولاً هر کسی خصوصیات، منش، توانایی‌ها و ویژگی‌های منحصر به فردی دارد که الگوهای رفتاری، شیوه‌های پاسخدهی و واکنش‌های وی را به محیط درونی و بیرونی نشان می‌دهد (۴). پژوهشگران معتقدند که وجود تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی متفاوت، واکنش افراد را نسبت به موقعیت‌ها و عوامل تشنگر متمایز می‌کند (۵).

کنجکاوی^۱ حالتی است که فرد موضوعات و تجربیات جدیدی که توجهش را جلب کرده است، شناسایی می‌کند (۶). هر کسی رویدادهایی را که به آن علاقمند یا درباره‌اش کنجکاو هست دائماً تجربه می‌کند و این تجربیات در بین مردم از نظر تکرار، شدت و طول دامنه متفاوت است (۷). ما شاهد کنجکاوی در تمام مراحل زندگی انسان (از کودکی تا بزرگسالی) هستیم (۸). بعضی از پژوهش‌های کنجکاوی را با علاقه مترادف می‌دانند. پژوهشگران زمانی از کنجکاوی استفاده می‌کنند که به تفاوت‌های فردی اشاره دارد اما وقتی به حالت‌های گذرا می‌پردازند، از علاقه استفاده می‌کنند (۹).

سرسپردگی به علایق^۲ به تمایل کودک برای آغاز و شروع تعاملاتش با محیط اشاره دارد. البته منظور از محیط در این بحث، جایی است که کودک برای نخستین بار در آن جا قرار می‌گیرد و یا رفتارهایش را به محض ورود به آن موقعیت مورد بررسی قرار می‌دهد (۱۰). خودمهارگری^۳ فرایندی است که طی آن، فرد رفتار خود را پایش می‌کند و مطابق با استانداردها، اهداف و معیارهایی که دارد، درباره رفتار خود قضاوت می‌کند و با توجه به نتیجه قضاوت به تنظیم رفتار خود می‌پردازد (۱۱).

پشتکار^۴ به تمایل کودک جهت تلاش برای توسعه و بهبود توانمندی‌هایش به یک سطح مطلوب کارآمدی اشاره دارد. این مرحله به کودکان حس بالنده‌ای نسبت به توانایی مهارگری خود ارائه می‌کند (۱۰). شکست^۵ هنگامی پیش می‌آید که شخص نتواند به هدف مطلوب رسد. علت شکست اغلب اوقات، موانع خاص یا نبود اهداف مطلوب یا مناسب است. کودکان در این دوره از ابداع و ابتکار لذت می‌برند و از انرژی بسیاری برخوردارند. انرژی نهفته در نوآموزان به آنها اجازه می‌دهد شکست را فوراً فراموش کنند و با کسب تجربه و با انرژی بیشتری به فعالیت بپردازند (۱۲).

پژوهش‌های لوجکاسک، کوهن، و مویر نشان داد که اگرچه این کودک است که برای درمان مد نظر قرار می‌گیرد اما مادر به دلیل اصلی شکل‌گیری دلبستگی باید تحت تمرکز اصلی درمان قرار گیرد (۲). برنامه آموزشی کوبین یک برنامه آموزشی جامع، کارآمد و تعاملی میان والدین و کودک جهت توانمندسازی شناختی و شخصیتی است که آزمون‌های هوش برای سنجش آنها طراحی شده‌اند (۱۳). این برنامه برگرفته از نظریاتی چون بینه (۱۹۰۰)، گاردنر (۱۹۸۳)، دانیل گلن^۶ (۱۹۹۵)، ریچارد ای. نیزبت^۷ (۲۰۰۹) و رانا اف. سابوتنیک^۸ است. برنامه آموزشی کوبین بر اساس برنامه توانمندسازی

1. Curiosity
2. Devotion to the interests' self
3. Self-control
4. Perseverance

5. Failure
6. Daniel Goleman
7. Richard A. Nisbett
8. Rana F. Sabotnik

اظهار می‌دارد که کنجکاوی از طریق محرک بیرونی به‌خصوص توسط تعارض محرک یا ناهمگونی برانگیخته می‌شود (به نقل از ۲۰)؛ در نتیجه افراد کنجکاو تمایل بیشتری به شناسایی دانش و تجربیات جدید، نگرش باز و پذیرا به سمت اهداف، مدیریت موضوعات تازه و عدم قاطعیت نشان می‌دهند. افراد بسیار کنجکاو بیشتر متوجه تازگی می‌شوند و وقتی این کار را انجام می‌دهند، بیشتر باور دارند قادرند رویدادها را درک کنند، به حدی که شرکت منظم در این رفتارهای کنجکاوانه به اکتشاف، تحول و پیشرفت منجر می‌شود (۷).

بر اساس یافته‌های ذکرشده و از آن جایی که ۶ سال اول زندگی کودک، سال‌هایی حساس هستند، پرورش کامل استعدادها و کودکی در این سال‌ها نیاز به محیطی محرک و برانگیزنده دارد. بدین ترتیب پژوهش حاضر با هدف تأثیر مداخله آموزشی بر اساس برنامه کوبین بر ویژگی‌های شخصیتی کودکان پیش‌دستانی انجام گرفته است.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان: روش پژوهش در این پژوهش، آزمایشی است. طرح پژوهش شبه‌آزمایشی از نوع پیش‌آزمون- پس‌آزمون- پیگیری با گروه گواه بود. جامعه آماری مشتمل بر تمامی مادران کودکان پنج ساله حاضر در مهدهای کودک منطقه ۳ شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بود. برای انتخاب افراد نمونه از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده شد. بدین صورت که از مهدکودک‌های منطقه ۳ شهر تهران ۲ مهد کودک به طور تصادفی انتخاب شده و از هر مهد تعداد ۴۰ نفر از مادران که تمایل به همکاری داشتند، گزینش شده و به صورت تصادفی در دو گروه ۴۰ نفری جایدهی شده‌اند. جهت انتخاب افراد نمونه، ابتدا مجوزهای لازم از سازمان بهزیستی تهران گرفته شد. ملاک‌های ورود به پژوهش قرار داشتن کودک در محدوده سنی پنج سال، حداقل سطح تحصیلات دیپلم برای مادر، عدم

شناختی و هوش‌افزایی کوبین ویژه مادران دارای فرزند زیر ۶ سال نوشته شده است. این برنامه شامل ۷ مهارت پایه و اساسی است که عبارتند از: ۱. مهارت زبانی، ۲. دانش/درک مطلب، ۳. حافظه، ۴. توانایی ریاضی، ۵. استدلال دیداری فضایی، ۶. مهارت شناختی، ۷. مهارت‌های حرکتی ظریف؛ علاوه بر مهارت‌های فوق، پنج ویژگی شخصیتی کودکان خردسال نیز پرورش داده می‌شود که عبارت‌اند از: ۱. کنجکاوی، ۲. سرسپردگی، ۳. پشتکار، ۴. تحمل شکست، ۵. خودمهارگری (۱۳).

کلاینز (۱۴) بر این عقیده است که هر کسی می‌تواند با تلاش کافی از نوع مناسب به سطوح بالاتر برسد و توانایی شناختی اولیه تأثیر بیشتری بر موفقیت در مقایسه با تمرین عمدی یا عوامل محیطی مانند وضعیت اجتماعی و اقتصادی دارد. کزنر بروک، لوی و ماشال (۱۵) معتقدند که تقویت کنجکاوی کودکان درباره دنیای طبیعی و قبول نگرش مثبت نسبت به علم، اهداف اولیه آموزش علمی است.

میشارا و واشیست (۱۶) در مطالعه خود نشان داده‌اند که هوش هیجانی و هوش معنوی راهکارهای مناسبی برای کاهش تنیدگی و افزایش بهزیستی در نوجوانان قرن ۲۱ هستند. مریمن (۱۷) بیان می‌دارد هنگامی که کودکان اشتباه می‌کنند، ما نباید این ضرر را به پیروزی تبدیل کنیم. در عوض، ما باید به بچه‌ها کمک کنیم تا مشکلات را درک کنند و بر آن غلبه کنند. اوزونوز (۱۸) بیان می‌کند که معلمان با بهره‌گیری از نظریه هوش‌های چندگانه می‌توانند روش‌ها و فعالیت‌های آموزشی خود را در تدریس برای این دانش‌آموزان طراحی کنند و با بهره‌گیری از تمامی توانمندی‌های آنان به دانش‌آموزان، آموزش‌های لازم را ارائه کنند.

رامانی و همکاران (۱۹) دریافتند خودمهارگری در کودکان پیش‌دستانی با توانایی مدیریت چالش‌های رفتاری و هیجانی در تعامل با همسالان همراه است. دی. ای. برلین^۱ متغیرهای شناختی را وارد نظریه مبتنی بر سائق خود کرد و

1. Berlin

انگلیسی این پرسشنامه توسط پیشیاره و یزدانی در سال ۲۰۱۴ به فارسی ترجمه شده است و بررسی اعتبار نسخه فارسی پرسشنامه توسط حسنی فرد در ایران انجام گرفت. ضریب همبستگی درون‌طبقه‌ای ۰/۵۷ به دست آمد. در بررسی توافق ارزیاب‌ها روی هر گویه بیشترین ضریب همبستگی مربوط به گویه چهاردهم با عنوان استفاده از تخیل و قدرت تصویرسازی‌های ذهنی ($r=0/56$) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به گویه دوازدهم با عنوان استقبال از چالش‌ها ($r=0/20$) بود. مطالعه حاضر اعتبار متوسطی را برای نسخه فارسی پرسشنامه انگیزه انجام کار در کودکان نشان داد (۲۳).

۲. پرسشنامه خودمهارگری کندال و ویلکاکس^۳: این مقیاس در سال ۱۹۷۹ توسط کندال و ویلکاکس در دانشگاه مینه‌سوتا ساخته شده است و شامل ۳۳ سوال است که ۱۰ سوال آن مربوط به خودمهارگری، ۱۳ سوال آن مربوط به تکانشگری، و ۱۰ سوال آن نیز مربوط به هر دو بخش (تکانشگری - خودمهارگری) است. سوالات این پرسشنامه به صورت مثبت و منفی و دارای یک مقیاس لیکرت هفت درجه‌ای است که نمره یک در سوالات مثبت نشان دهنده حداکثر خودمهارگری و نمره هفت نشان دهنده حداقل خودمهارگری است و در سوالات منفی کاملاً برعکس است. دامنه نمرات از ۳۳ تا ۲۴۱ در نوسان است که هر چه نمره کودک به ۲۴۱ نزدیک‌تر باشد دارای خودمهارگری کمتری است. ضریب پایایی این آزمون با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۸ و با استفاده از روش بازآزمایی ۰/۸۴ محاسبه شده است که در حد قابل قبولی است. این ابزار در ایران پس از ترجمه توسط همتی (۱۳۸۳) ویرایش و روایی محتوایی آن مورد تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی آزمون توسط همین پژوهشگر با استفاده از روش آلفای کرونباخ بر روی یک نمونه ۱۰۰ نفری از دانش‌آموزان شهر تهران ۰/۹۸ محاسبه شد (۲۴).

دریافت همزمان کودک از دیگر درمان‌های روان‌شناختی یا دارودرمانی، و عدم وجود اختلال‌های وخیم روان‌شناختی در مادر بود. ملاک خروج غیبت بیش از دو جلسه در دوره آموزشی در نظر گرفته شد. شاخص‌های آزمودنی‌ها بر حسب ویژگی‌های جمعیت‌شناختی بدین صورت بود: توزیع آزمودنی‌ها بر حسب تعداد فرزند نشان داد که ۱۰ نفر (۱۲/۵ درصد) از آزمودنی‌ها تک فرزند بودند؛ ۵۳ نفر (۶۶/۳ درصد) از آزمودنی‌ها ۲ فرزند بودند؛ ۱۱ نفر (۱۳/۸ درصد) از آزمودنی‌ها ۳ فرزند بودند و ۶ نفر (۷/۵ درصد) از آزمودنی‌ها ۴ فرزند بودند. همچنین توزیع جنسیت شرکت‌کنندگان نشان داد که ۴۶ نفر (۵۷/۵ درصد) از آزمودنی‌ها دختر بودند و ۳۴ نفر (۴۲/۵ درصد) از آزمودنی‌ها پسر بودند.

ب) ابزار

۱. پرسشنامه انگیزه انجام کار در کودکان^۱: گیسست و کیل هافنر^۲ (۱۹۹۸) این پرسشنامه را در دامنه سنی ۲ تا ۷ سال طراحی کرده‌اند که شامل ۱۴ شاخص رفتاری و همچنین یک فرم ویژگی‌های محیطی است. درجه‌بندی و امتیازدهی پرسشنامه شامل یک مقیاس درجه‌بندی چهار سطحی است که عبارت‌اند از: سطح خودبه‌خودی و ناگهانی یا S (به این سطح نمره ۴ تعلق می‌گیرد)، سطح تلاش اضافی و درخواست دیگران یا I (به این سطح نمره ۳ تعلق می‌گیرد)، سطح عدم تمایل و تردید یا H (به این سطح نمره ۲ تعلق می‌گیرد)، و سطح انفعال یا P (به این سطح نمره ۱ تعلق می‌گیرد). نمرات ۱۴ گویه در دامنه‌ای از ۱۴ تا ۵۶ قرار دارد. اجرای این آزمون به طور معمول در بازه زمانی بین ۱۰ تا ۳۰ دقیقه به طول می‌انجامد (۲۱). لیو و همکاران (۲۲) به منظور بررسی روایی، ضریب قابل قبول ۰/۹۷ را گزارش کردند. پایایی درونی ارزیاب به میزان (۱۰-۰/۴۱۲) $r=0/412$ به دست آمد و ۸۶ درصد گویه‌ها در پایایی بازآزمون، بزرگ‌تر از ۰/۴۰ بودند. روایی همگرا نیز به میزان (۰/۶۵۶-۰/۵۶۲) $r=0/562$ گزارش شد. نسخه

3. Kendall & Wilcox Self-Control Questionnaire

1. Child labor motivation questionnaire
2. Kielhofner & Geist

خارجی بالاتر از نمونه ایرانی است که دامنه آن از ۰/۸۷ (مؤلفه عدم تحمل ناراحتی) تا ۰/۹۴ برای کل مقیاس گزارش شده است. پایایی این آزمون در پژوهش حاضر در مرحله پیش‌آزمون، پس‌آزمون، و پیگیری به روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۵۷، و ۰/۵۰ برآورد شد (۲۶).

ج) برنامه مداخله‌ای: برنامه آموزشی به کار گرفته شده در مطالعه حاضر الگوی آموزشی برگرفته از راهنمای "Testing for kinder garten" کارن کوبین است. این اثر در ایران توسط عابدی و حسام با عنوان "آماده سازی کودکان برای ورود به پیش‌دبستان و دبستان" ترجمه شده است (۱۳). آموزش این برنامه با شیوه رفتاری صورت گرفت که در قالب ۷ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای و هفته‌ای یک روز توسط محقق در مهد کودک‌های مولود در شهر تهران اجرا شد. محقق در هر جلسه ابتدا موارد مورد بحث را مشخص می‌کرد، مهارت‌های جدید را به مادران می‌آموخت و تکالیفی برای اجرا در فاصله بین جلسات معین می‌کرد. مادران موظف بودند که در فاصله بین دو جلسه، تمرین‌های تعیین شده در خانه را به طور عملی انجام داده و در هر جلسه گزارشی از روند انجام تکلیف را بیان کنند. آزمون پیگیری به فاصله ۳ ماه پس از اجرای پس‌آزمون اجرا شد. محتوی آموزشی دوره آموزشی به شرح زیر است:

۳. پرسشنامه تحمل کام‌نایافتگی هارینگتون^۱: این مقیاس توسط هارینگتون (۲۰۰۵) به منظور سنجش میزان تحمل کام‌نایافتگی فرد در رسیدن به اهداف ساخته شد که در ایران توسط بابرئسی و همکاران (۲۵) ترجمه و ویژگی‌های روان‌سنجی آن بررسی شد. پرسشنامه تحمل کام‌نایافتگی دارای ۳۵ عبارت است که ۴ عامل عدم تحمل عاطفی، عدم تحمل ناراحتی، پیشرفت، و شایستگی (استحقاق) را می‌سنجد. نمره‌گذاری به صورت طیف لیکرت ۵ امتیازی است. مجموع نمرات پایین نشانگر تحمل کام‌نایافتگی بالا و مجموع نمرات بالا نشان دهنده تحمل کام‌نایافتگی سطح پایین است. از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی و از روش تحلیل عاملی تأییدی و همبستگی مؤلفه‌ها با نمره کل مقیاس برای بررسی روایی پرسشنامه استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد شاخص‌های مقیاس تحمل کام‌نایافتگی دانشجویان بر روی عوامل از قبل طراحی شده توسط هارینگتون (۲۰۰۵)، بار عاملی بالاتر از ۰/۳۰ دارند و ریشه خطای میانگین مجذورات تقریباً برابر ۰/۴۰ است. نتایج ضریب آلفای کرونباخ نشان داد که پایایی این ابزار برای کل شرکت‌کنندگان ۰/۸۴، مؤلفه عدم عاطفی ۰/۵۰، مؤلفه عدم تحمل ناراحتی ۰/۶۱، مؤلفه پیشرفت ۰/۵۲، و مؤلفه استحقاق ۰/۷۱ است. علاوه بر این ضریب آلفا در نمونه

جدول ۱: خلاصه محتوای جلسات آموزشی

جلسه	محتوی برنامه آموزشی
۱	آشنایی و معارفه اعضای گروه با درمانگر و با یکدیگر، معرفی پروژه کوبین و بیان قوانینی که رعایت آن در گروه الزامی است
۲	آموزش بالا بردن سطح کنجکاوی و بازی‌های مربوط به آن
۳	آموزش بالا بردن سطح سرسپردگی به علائق خود و بازی‌های مربوط به آن
۴	آموزش بالا بردن سطح پشتکار و بازی‌های مربوط به آن
۵	آموزش بالا بردن سطح خودمهارگری و بازی‌های مربوط به آن
۶	آموزش بالا بردن سطح تحمل شکست و بازی‌های مربوط به آن
۷	جستجوی مسایل حل نشده در اعضای گروه، قدردانی و سپاسگزاری از حضور اعضای گروه در جلسات

1. Harrington Failure Tolerance Questionnaire

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS (نسخه ۲۳) استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از شاخص مرکزی (میانگین) و شاخص پراکندگی (انحراف معیار) و در بخش آمار استنباطی از تحلیل کواریانس با اندازه‌گیری مکرر استفاده شد.

یافته‌ها

در بخش کمی ابتدا آزمون کالوموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش ارائه شد. نتایج این آزمون نشان داد که مقادیر به دست آمده از $0/05$ بزرگ‌تر و توزیع نمرات نرمال است ($P > 0/05$). در مرحله بعد، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش محاسبه شد. این نتایج در جدول (۲) ارائه شده است.

د) روش اجرا: بعد از کسب مجوزهای لازم از سازمان بهزیستی، افراد نمونه انتخاب شده‌اند. در آغاز آزمون‌ها بر روی مادر و کودک انجام و نمرات آن جهت پیش آزمون ثبت شد. سپس برای گروه آزمایش مداخلات برنامه آموزشی کوبین به صورت گروهی انجام شد و در مورد گروه گواه هیچ مداخله‌ای اعمال نشد. پس از اتمام جلسات آموزشی و ۳ ماه بعد، مجدداً نمره ویژگی‌های شخصیتی برای دو گروه گواه و آزمایشی اندازه‌گیری شد. لازم به ذکر است که برای اجرای برنامه مداخله‌ای تمامی کدهای اخلاقی مطرح شده توسط انجمن روان‌شناسی آمریکا مورد توجه قرار گرفت؛ بدین ترتیب توضیحاتی درباره روند و چگونگی اجرای برنامه‌های مداخلاتی، توجه به حفظ رازداری و امانت‌داری به افراد نمونه داده شد. همچنین به آنها اطمینان داده شد در صورت عدم تمایل جهت حضور در برنامه‌های مداخلاتی در هر زمان که تمایل داشتند، می‌توانند از پژوهش خارج شوند.

جدول ۲: میانگین، واریانس و انحراف استاندارد نمرات متغیرها

متغیر	گروه	پیش آزمون (SD) میانگین	پس آزمون (SD) میانگین	پیگیری (SD) میانگین
کنجکاوی	آزمایش	۹/۸۷ (۱/۵۳)	۱۲/۰۵ (۱/۴۴)	۱۱/۱۰ (۱/۴۸)
	گواه	۷/۸۲ (۱/۸۷)	۹/۰۷ (۱/۷۸)	۸/۶۲ (۱/۶۵)
سرسپردگی به علائق خود	آزمایش	۱۰/۸۰ (۱/۷۷)	۱۳/۷۲ (۱/۹۶)	۱۲/۱۷ (۱/۹۸)
	گواه	۸/۸۷ (۲/۱۵)	۹/۱۰ (۱/۸۷)	۸/۸۲ (۲/۴۴)
پشتکار	آزمایش	۹/۱۷ (۱/۶۹)	۱۲/۳۷ (۱/۲۷)	۱۱/۱۷ (۱/۵۰)
	گواه	۸/۵۲ (۲/۷۷)	۸/۷۲ (۲/۰۵)	۸/۶۵ (۲/۱۵)
تحمل شکست	آزمایش	۸۶/۷۵ (۷/۶۲)	۱۰۰/۹۷ (۱۰/۹۸)	۹۵/۵۷ (۱۰/۱۵)
	گواه	۷۹/۹۷ (۹/۵۴)	۸۹/۵۵ (۱۲/۱۹)	۸۴/۷۷ (۱۰/۷۱)
خودمهارگری	آزمایش	۸۵/۵۰ (۶/۳۸)	۱۰۲/۲۰ (۱۰/۲۱)	۹۵/۵۷ (۹/۰۰)
	گواه	۷۵/۸۰ (۱۴/۷۰)	۸۰/۳۷ (۲۱/۱۳)	۷۵/۲۷ (۲۳/۲۳)

با توجه به جدول (۲) میانگین متغیرهای پژوهش در مرحله پس آزمون و پیگیری افزایش یافته است. در ادامه، پیش فرض‌های آزمون تحلیل کواریانس با اندازه‌گیری مکرر انجام شد که نتایج آن در جدول (۳) گزارش شده است.

جدول ۳: نتایج همگنی کوواریانس، کرویت موجلی، و همگنی واریانس‌های نمرات متغیرها در دو گروه

متغیر	F) ام باکس	(خی دو) کرویت موجلی	لوین	
			پیش آزمون	پس آزمون
کنجکاو	۳۶/۸۲ (۵/۸۸)	۰/۹۶ (۳/۱۸)	۰/۵۹	۱/۰۷
	P=۰/۰۰۱	P=۰/۳۵۲	P=۰/۴۴۲	P=۰/۳۰۴
سرسپردگی به علایق خود	۲۸/۴۰ (۴/۵۳)	۰/۹۳ (۵/۵۸)	۰/۱۴	۰/۰۰۸
	P=۰/۰۰۱	P=۰/۰۶۱	P=۰/۷۰۱	P=۰/۹۲۹
پشتکار	۵۵/۸۰ (۸/۹۱)	۰/۹۸ (۰/۸۵)	۳/۸۵	۲/۶۳
	P=۰/۰۰۱	P=۰/۶۵۴	P=۰/۰۵۴	P=۰/۱۰۹
تحمل شکست	۵۸/۲۸ (۹/۳۰)	۰/۹۴ (۴/۰۹)	۱/۵۰	۰/۳۵
	P=۰/۰۰۱	P=۰/۱۲۹	P=۰/۲۲۴	P=۰/۵۵۳
خود مهارگری	۱۴۰/۶۸ (۲۲/۴۶)	۰/۹۵ (۳/۲۳)	۲/۲۳	۲/۱۶
	P=۰/۰۰۱	P=۰/۱۹۸	P=۰/۱۳۹	P=۰/۱۴۵

واریانس‌های خطای متغیرهای پژوهش در مرحله پیش آزمون، پس آزمون، و پیگیری برقرار است ($P > 0/05$)؛ در نتیجه برای بررسی تفاوت بین دو گروه آزمایش و گواه از آزمون تحلیل کواریانس با اندازه‌گیری مکرر استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴) گزارش شده است.

بررسی نتایج آزمون ام باکس متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد که آزمون معنادار است ($P < 0/001$) اما با توجه به برابری تعداد دو گروه می‌توانیم از این مفروضه صرف‌نظر کنیم. پیش‌فرض آزمون کرویت موجلی برای متغیرهای پژوهش، با توجه به سطح معناداری ($P > 0/05$) برقرار است. نتایج آزمون لوین نیز حاکی از آن است که مفروضه همگنی

جدول ۴: آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره با اندازه‌گیری مکرر برای اثرات درون‌گروهی و تعامل (لامبدای ویلکز)

متغیر	عامل	مقدار	F	سطح معناداری	مجذور اتا
کنجکاو	زمان	۰/۳۰	۸۶/۵۵	۰/۰۰۱	۰/۶۹۲
	تعامل گروه و زمان	۰/۸۵	۶/۶۵	۰/۰۰۲	۰/۱۴۷
سرسپردگی به علایق خود	زمان	۰/۵۳	۳۳/۱۷	۰/۰۰۱	۰/۴۶۳
	تعامل گروه و زمان	۰/۶۰	۲۵/۵۲	۰/۰۰۱	۰/۳۹۹
پشتکار	زمان	۰/۵۴	۳۱/۷۸	۰/۰۰۱	۰/۴۵۲
	تعامل گروه و زمان	۰/۶۰	۲۴/۷۴	۰/۰۰۱	۰/۳۹۱
تحمل شکست	زمان	۰/۲۸	۹۵/۸۱	۰/۰۰۱	۰/۷۱۳
	تعامل گروه و زمان	۰/۸۹	۴/۶۵	۰/۰۱۲	۰/۱۰۸
خودمهارگری	زمان	۰/۷۰	۱۶/۱۹	۰/۰۰۱	۰/۲۹۶
	تعامل گروه و زمان	۰/۸۳	۷/۴۸	۰/۰۰۱	۰/۱۶۳

همان‌طور که در جدول (۴) مشاهده می‌شود نمره متغیرهای پژوهش در سه زمان (پیش آزمون، پس آزمون، و پیگیری) تفاوت معناداری با هم دارند ($P < 0/05$). همچنین بین نمرات عامل (پیش آزمون، پس آزمون، و پیگیری) و گروه‌ها

در متغیرهای پژوهش تعامل معناداری مشاهده شد ($P < 0/05$)؛ بنابراین نمرات متغیرهای پژوهش در مرحله پس آزمون و پیگیری در مقایسه با پیش آزمون به طور معناداری تغییر کرده است. در ادامه، تفاوت متغیرهای پژوهش در گروه آزمایش و

گواه بررسی شد که نتایج آن در جدول (۵) گزارش شده است.

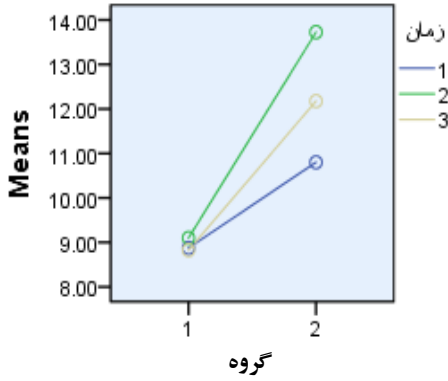
جدول ۵: آزمون تحلیل کواریانس بین آزمودنی و درون آزمودنی با اندازه‌گیری مکرر

متغیر	عامل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجدور تا	توان آزمون
	زمان	۱۱۸/۶۰	۲	۵۹/۳۰	۸۹/۹۸	۰/۰۰۱	۰/۵۳۶	۱/۰۰۰
کنجکاوی	زمان * گروه	۸/۵۷	۲	۴/۲۸	۶/۵۰	۰/۰۰۲	۰/۰۷۷	۰/۹۰۳
	خطا	۱۰۲/۸۱	۱۵۶	۰/۶۵				
	گروه	۳۷۵/۰۰	۱	۳۷۵/۰۰	۵۵/۵۰	۰/۰۰۱	۰/۴۱۶	۱/۰۰۰
	زمان	۱۰۰/۰۵	۲	۵۰/۰۲	۴۰/۰۳	۰/۰۰۱	۰/۳۳۹	۱/۰۰۰
سرسپردگی به علاق خود	زمان * گروه	۷۲/۹۷	۲	۳۶/۴۸	۲۹/۱۹	۰/۰۰۱	۰/۲۷۲	۱/۰۰۰
	خطا	۱۹۴/۹۶	۱۵۶	۱/۲۵				
	گروه	۶۵۳/۴۰	۱	۶۵۳/۴۰	۶۵/۰۹	۰/۰۰۱	۰/۴۵۵	۱/۰۰۰
	زمان	۱۱۸/۰۰	۲	۵۹/۰۰	۳۵/۵۶	۰/۰۰۱	۰/۳۱۳	۱/۰۰۰
پشتکار	زمان * گروه	۹۱/۸۷	۲	۴۵/۹۳	۲۷/۶۹	۰/۰۰۱	۰/۲۶۲	۱/۰۰۰
	خطا	۲۵۸/۷۸	۱۵۶	۱/۶۵				
	گروه	۳۱۰/۵۳	۱	۳۱۰/۵۳	۳۷/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۳۲۴	۱/۰۰۰
	زمان	۵۷۰۴/۰۷	۲	۲۸۵۲/۰۳	۱۱۸/۵۴	۰/۰۰۱	۰/۶۰۳	۱/۰۰۰
تحمل شکست	زمان * گروه	۲۵۴/۷۵	۲	۱۲۷/۳۷	۵/۲۹	۰/۰۰۶	۰/۰۶۴	۰/۸۳۱
	خطا	۳۷۵۳/۱۶	۱۵۶	۲۴/۰۵				
	گروه	۵۶۰۶/۶۶	۱	۵۶۰۶/۶۶	۲۰/۷۶	۰/۰۰۱	۰/۲۱۰	۰/۹۹۴
	زمان	۴۵۴۲/۰۲	۲	۲۲۷۱/۰۱	۱۸/۳۳	۰/۰۰۱	۰/۱۹۰	۱/۰۰۰
خودمهارگری	زمان * گروه	۱۷۴۴/۶۷	۲	۸۷۲/۳۳	۷/۰۴	۰/۰۰۱	۰/۰۸۳	۰/۹۲۵
	خطا	۱۹۳۱۹/۹۶	۱۵۶	۱۲۳/۸۴				
	گروه	۱۷۹۰۵/۵۳	۱	۱۷۹۰۵/۵۳	۳۸/۳۴	۰/۰۰۱	۰/۳۳۰	۱/۰۰۰

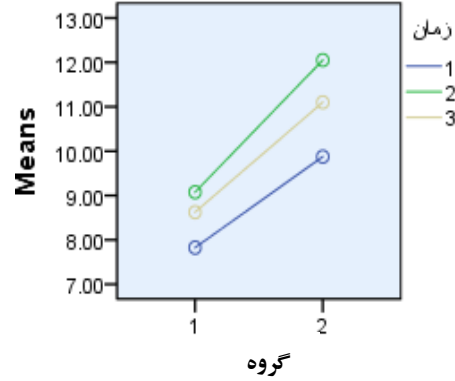
متغیرهای پژوهش گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه معنادار است. در ادامه با استفاده از نمودار، نحوه روند تغییر میانگین متغیرهای پژوهش طی سه مرحله (پیش‌آزمون، پس‌آزمون، و پیگیری) و در دو گروه (آزمایش و گواه) نشان داده شده است.

نتایج به دست آمده در جدول (۵) نشان می‌دهد که اثرات اصلی عضویت گروهی (آموزش برنامه کوبین در مقابل عدم ارائه آموزش) در گروه‌های پژوهشی در مجموع از نظر نمرات کنجکاوی، سرسپردگی به علائق خود، پشتکار، تحمل شکست و خودمهارگری تفاوت معناداری را نشان می‌دهند ($P < 0/05$)؛ به عبارت دیگر تأثیر آموزش برنامه کوبین بر افزایش نمرات

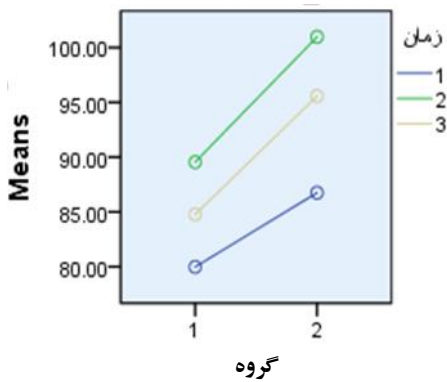

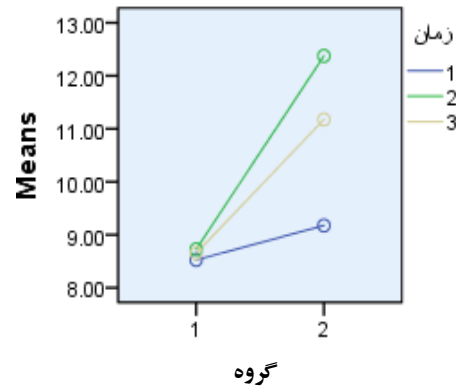
نمودار ۲: اثر تعامل زمان و گروه بر سرسپردگی به علایق

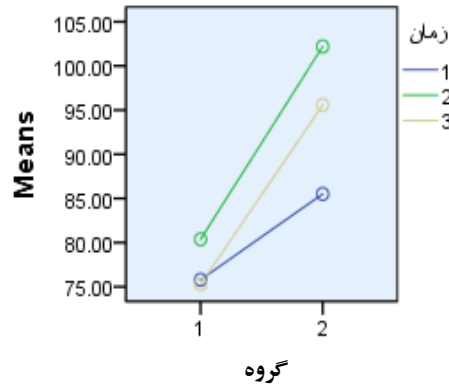
نمودار ۱: اثر تعامل زمان و گروه بر کنجکاوی

نمودار ۴: اثر تعامل زمان و گروه بر تحمل شکست

نمودار ۳: اثر تعامل زمان و گروه بر پشتکار

نمودار ۵: اثر تعامل زمان و گروه بر خودمهارگری

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر مداخله آموزشی بر اساس برنامه کوبین بر ویژگی‌های شخصیتی (کنجکاوی، سرسپردگی به علایق خود، پشتکار، تحمل شکست و خودمهارگری) کودکان پیش‌دبستانی بود. یافته‌ها نشان داد که مداخله

همانطور که در نمودارهای بالا مشاهده می‌شود میزان کنجکاوی، سرسپردگی به علایق خود، پشتکار، تحمل شکست، و خودمهارگری در مراحل پس‌آزمون و پیگیری گروه آزمایش افزایش معناداری را نشان داده است که این روند افزایش نمرات در گروه گواه دیده نمی‌شود.

از طرفی، در طبقه‌بندی بین‌المللی کارکرد، انگیزه به عنوان عملکرد ذهنی تعریف می‌شود که سائق و مشوق رفتار و عمل است (۲۳). رفتارهای انگیزشی خردسالان نشان دهنده ظرفیت‌ها و توانمندی‌هایشان برای کسب مهارت‌ها، توسعه و پرورش صلاحیت و کفایت و ارتقاء عملکرد در سال‌های آتی دوران نونهالی، در نظر گرفته می‌شود (۲۸). با استفاده از راهبردهای مناسب و گنجاندن آنها در ضمن آموزش و تدریس، می‌توان تأثیر شگرفی بر یادگیری دانش‌آموزان به جای گذاشت. برنامه توانمندسازی و هوش‌افزایی کوبین، برنامه‌ای جامع و کارآمد است که یادگیری و بازی را به شکلی ماهرانه با هم ترکیب کرده است.

در تبیین دیگر از نتایج به‌دست آمده می‌توان چنین بیان کرد که طبق نظریه برلین (به نقل از ۲۰) کنجکاوی به عنوان سائق درونی دارای اهمیت فوق‌العاده‌ای در زندگی است و بسیاری از رفتارهای ما را به‌خصوص در کودکی برمی‌انگیزاند، هدایت و حفظ می‌کند و به عبارت دیگر می‌تواند انگیزش فراوانی برای بروز رفتار پدید آورد. کنجکاوی احساسی از محرومیت است که فرد به شکافی در دانش خودش پی می‌برد و در جستجوی اطلاعاتی است که این حس محرومیت را بهبود بخشیده و برانگیخته می‌شود. شکاف اطلاعاتی در واقع به تفاوت بین "آنچه شخص می‌داند و آنچه می‌خواهد بداند"، گفته می‌شود. همان‌طور که دانش فرد در یک موضوع خاص افزایش می‌یابد، از شکاف اطلاعاتی که در آن حوزه دانش دارد نیز آگاه می‌شود؛ بنابراین شرط ضروری برای کنجکاوی پدید می‌آید. با توجه به توضیحات ارائه شده می‌توان گفت که والدین با داشتن آگاهی‌های لازم و مهارت‌های مربوط، زمینه‌ای فراهم ساخته‌اند تا کنجکاوی و پرسشگری در کودکان تقویت شده و آن را هدایت کرده‌اند. آگاهی و استفاده والدین از این موهبت در کودکان، باعث گرایش کودکان به سمت شناسایی و جستجوی تجارب جدید و چالش‌برانگیز شد و به

آموزشی بر اساس برنامه کوبین منجر به افزایش کنجکاوی، سرسپردگی به علایق خود، پشتکار، تحمل شکست و خودمهارگری کودکان پیش‌دبستانی شد. این یافته‌ها با برخی از نتایج پژوهش‌های قبلی همسو است که در ادامه به آنها اشاره می‌شود.

میشارا و واشیست (۱۶) نشان دادند که هوش هیجانی و معنوی راهکارهای مناسبی برای کاهش تنیدگی هستند. یافته‌های پژوهش رامانی و همکاران (۱۹) نیز نشان داد که خودمهارگری در کودکان با توانایی مدیریت چالش‌های رفتاری و هیجانی همراه است. از طرفی کلاینز (۱۴) معتقد است که هرکسی می‌تواند با تلاش کافی از نوع مناسب به سطوح بالا برسد. بنا بر نظر مریمین (۱۷) والدین باید به کودکان کمک کنند تا مشکلات را درک کنند و بر آن غلبه کنند. با استناد به این پژوهش‌ها این‌طور می‌توان نتیجه گرفت که هوش هیجانی کودکان پژوهش حاضر بعد از اجرای برنامه کوبین با مادرانشان، افزایش یافته است و همچنین در برابر رویدادها و شرایط ناکام‌کننده و تنش‌آور، مقاومت بیشتری کسب کردند. هنگام رویارویی با موقعیت‌های دشوار، با تجزیه و تحلیل موقعیت و مسائل (منطقی و عقلایی)، بردباری و انطباق با شرایط (سازش‌کار) و با استفاده از تجربه‌های گذشته (تجربه‌گرا و گذشته‌نگر) و با امیدواری به بهبود موقعیت (امید به آینده) توانایی بیشتری در مهار و مدیریت هیجان‌های خود دارند و در برابر کام‌نایافتگی بهتر عمل می‌کنند. در واقع با افزایش این جنبه‌های هوش، قدرت انعطاف‌پذیری و خودآگاهی کودکان افزایش یافته، به طوری که در برابر مشکلات و سختی‌ها، بردباری و صبوری بیشتری نشان می‌دهند و تلاش بیشتری برای یافتن راه حل نشان می‌دهند. این کودکان سختی‌ها را بهتر تحمل کرده و پویاتر عمل می‌کنند.

هوش در معنای عام به عنوان توانایی تفکر، یادگیری و ظرفیت‌سازی با موقعیت جدید تعریف می‌شود که دارای ابعاد مختلف ذهنی، هیجانی و عاطفی، معنوی، و اخلاقی است (۲۷).

پیشنهاد می‌شود این دوره آموزشی در قالب برنامه‌های آموزشی و درسی غیررسمی در مدارس اجرا شود.

تشکر و قدردانی: این پژوهش برگرفته از رساله دکترای خانم معصومه بذول‌نژاد در رشته روانشناسی دانشگاه ایلام است که طرح آن در تاریخ ۹۶/۱۱/۳ در جلسه شماره ۹۱ شورای پژوهشی تصویب شده است. بدین وسیله از مدیریت و پرسنل مهدکودک‌های مولود، تمامی مادرانی که در اجرای این پژوهش مشارکت داشتند و همچنین از استادان راهنما و مشاور این پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

تضاد و منافع: این پژوهش برای نویسندگان هیچ گونه تضاد منافع به دنبال نداشته است.

طور غیرقابل اجتنابی منجر به افزایش میزانی از یادگیری و تحول و گسترش مهارت‌ها و دانش شده است.

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به عدم کنترل بعضی از عوامل تأثیرگذار (مانند وضعیت اقتصادی و تعداد فرزندان) اشاره کرد. محدود کردن جامعه آماری به گروه سنی پیش‌دبستانی را نیز می‌توان از دیگر محدودیت‌های پژوهش برشمرد. در هر صورت این موضوع تاکنون در ایران مورد ارزیابی و پژوهش قرار نگرفته است و لازم است با پژوهش در این زمینه، این خلاء پژوهشی برطرف شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که پژوهش حاضر در گروه‌های سنی مختلف انجام شود تا اعتبار پژوهش با اطمینان بیشتری برآورد شود. در سطح به کار بسته با توجه به اثربخش بودن این برنامه مداخله‌ای

References

1. Fadaee N. The relationship between mothers' employment and their children's social growth. *Woman & Study of Family*. 2009; 2(5): 67–85. [Persian]. [\[Link\]](#)
2. Malekipour A. The role of environmental factors on the overall development of children. the growth of preschool education. 2014; 6(1): 18-22. [Persian]. [\[Link\]](#)
3. Omranian M, Sheikholeslami R. The role of attachment styles in satisfying basic psychological needs of children with regard to mothers' employment status. *Journal of Woman in Culture Arts*. 2012; 4(2): 45–61. [Persian]. [\[Link\]](#)
4. Quirk SE, Williams LJ, Chanen AM, Berk M. Personality disorder and population mental health. *Lancet Psychiatry*. 2015; 2(3): 201–212. [\[Link\]](#)
5. Sarvghad S, Rezaie R, Fedaei Doulat A. The relationship between personality characteristics with coping strategies and subjective well-being of teachers. *Journal of Social Psychology (New Findings in Psychology)*. 2010; 5(16): 23–39. [Persian]. [\[Link\]](#)
6. Wang H, Li J. How trait curiosity influences psychological well-being and emotional exhaustion: The mediating role of personal initiative. *Pers Individ Dif*. 2015; 75: 135–140. [\[Link\]](#)
7. Kashdan TB, McKnight PE, Fincham FD, Rose P. When curiosity breeds intimacy: Taking advantage of intimacy opportunities and transforming boring conversations. *J Pers*. 2001; 79(6): 1369–1402. [\[Link\]](#)
8. Fellner G, Pitts W, Zuss M. Beyond the sensible world: a discussion of Mark Zuss' the practice of theoretical curiosity. *Cult Stud of Sci Educ*. 2012; 7(3): 745–760. [\[Link\]](#)
9. Kashdan TB, Sherman RA, Yarbrow J, Funder DC. How are curious people viewed and how do they behave in social situations? From the perspectives of self, friends, parents, and unacquainted observers. *J Pers*. 2013; 81(2): 142–154. [\[Link\]](#)
10. Basu S, Kafkes A, Schatz R, Kiraly A, Kielhofner G. A user's manual for the Pediatric Volitional Questionnaire (Internet) 2008 [cited 2014 6/2]. [\[Link\]](#)
11. Keramat A, Mousavi S, Vakilian K, Chaman R. Pre marriage relation: perspectives of male students. *Payesh*. 2013; 12(3): 232-42. [Persian]. [\[Link\]](#)
12. Talebzadeh, M. Principles of Pre-primary Education Planning. First edition. Tehran: University Jihad; 2006, pp: 120-142. [Persian]. [\[Link\]](#)
13. Quinn K. Preparing children to enter pre-school and primary school. Abedi A, Hesam. (Persian translator). Six edition. Esfahan: Publishing neveshteh: 2016, pp: 20-245. [\[Link\]](#)
14. Clynes T. How to raise a genius: lessons from a 45-year study of super-smart children? *Nature*. 2016; 537: 152-155. [\[Link\]](#)
15. Baruch YK, Spektor-Levy O, Mashal N. Pre-schoolers' verbal and behavioral responses as indicators of attitudes and scientific curiosity. *Int J of Sci and Math Educ*. 2016; 14(1): 125–148. [\[Link\]](#)
16. Mishra PR, Vashist KA. A review study of spiritual intelligence, stress and well-being of adolescents in 21st century. *International Journal of Research in Applied Natural and Social Sciences*. 2014; 2(4): 11-24. [\[Link\]](#)
17. Merryman A. *Losing Is Good for You*. New York edition. 2013; PP: A29. [\[Link\]](#)
18. Uzunoz A. Effect of multiple intelligence theory practice on student success by bloom's taxonomy. *Educational Research and Reviews*. 2011; 6(18): 952–960. [\[Link\]](#)
19. Ramani GB, Brownell CA, Campbell SB. Positive and Negative Peer Interaction in 3- and 4-Year-Olds in Relation to Regulation and Dysregulation. *The Journal of Genetic Psychology*. 2010; 171(3): 218–250. [\[Link\]](#)
20. Jerrihi AR, Farddanesh H, geramipour M. Effect of curriculum design based on curiosity Learning elementary students. *Educational Psychology*. 2014; 11(35): 182-196. [Persian]. [\[Link\]](#)
21. Kielhofner G. *Model of human occupation: theory and application*. 4th ed. Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins; 2008, pp: 313-336. [\[Link\]](#)
22. Liu LT, Pan AW, Chung L, Gau SS, Kramer J, Lai JS. Reliability and validity of the Paediatric Volitional Questionnaire–Chinese version. *J Rehabil Med*. 2013; 45(1): 99-104. [\[Link\]](#)

23. Hosni Fard M. Validation of the Persian version of the questionnaire on the motivation for doing work in children (PVQ) [Thesis for Master of Science]. [Tehran, Iran]: University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences; 2016, PP: 27-33. [Persian]. [\[Link\]](#)
24. Borjali M, Alizadeh H, Ahadi H, Farrokhi N, Sohrabi F, Mohamadhi M. A comparative study on three therapeutic programs including parent encouraging training, behavioral training and pharmacotherapy for increasing selfControl among children with attention deficit hyperactive disorder. *Clinical Psychology Studies*. 2014; 4(16): 153–175. [Persian]. [\[Link\]](#)
25. Nose WJ. How to overcome our failures? Baba Raeesi M, Ali Mehdi M. (Persian translator). First edition. Tehran: Publishing Nazari; 2015, PP: 156-160. [\[Link\]](#)
26. Abbasi H, Karimi B, Jafari D. The effectiveness of acceptance and commitment therapy on frustration tolerance and dysfunctional attitudes of mothers of students with intellectual disabilities. *Psychology of Exceptional Individuals*. 2017; 6(24): 81–108. [Persian]. [\[Link\]](#)
27. Bahrami MA, Asami M, Fatehpanah A, Dehghani Tafti A, Ahmadi Tehrani G. Moral intelligence status of the faculty members and staff of the Shahid Sadoughi University of Medical Sciences of Yazd. *Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine*. 2012; 5(6): 81–95. [Persian]. [\[Link\]](#)
28. Messer DJ. *Mastery motivation in early childhood: development, measurement and social processes*. London & New York: Routledge; 2016, pp: 168-188. [\[Link\]](#)

The Effect of Educational Intervention based on Quinn Program on Personality Traits of Preschool Children

Masoumeh Bazoolnejad¹, Jahanshah Mohammadzadeh^{2*}, Vahid Ahmadi³, Kurosh Sayemiri⁴, Shahram Mami³

1. Ph.D. Student of General Psychology, Faculty of Human Sciences, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran

2. Associate Professor, Department of Social science, Faculty of Human Sciences, Ilam Uuniversity, Ilam, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Human Sciences, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran

4. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Human sciences, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran

Received: May 27, 2018

Accepted: September 20, 2018

Abstract

Background and Purpose: Research evidence suggests that cognitive development is a critical factor in shaping the personality. This study aimed to investigate the effect of educational intervention based on *Quinn's training program* on the personality traits (curiosity, devotion to a passion, persistence, a tolerance for failure, and self-control) of preschool children.

Method: This experimental study was of pretest-posttest-follow-up design with a control group. The population of the study included the mothers of all 5-year old children presenting the kindergartens and preschools of District 3 of Tehran in the academic year of 2017-2018. A sample of 80 mothers selected by cluster sampling method was randomly divided into two groups of 40. Research tools included *pediatric volitional questionnaire* (Geist & Kielhofner, 1998), *self-control scale* (Kendall & Wilcox, 1979) and *frustration discomfort scale* (Harrington, 2005). The experimental group underwent Quinn's training program in seven 90-minute sessions. Data were analyzed using repeated measure analysis of covariance.

Results: Findings of the study showed that Quinn's training program had a significant effect on the personality traits (curiosity, devotion to a passion, persistence, a tolerance for failure, and self-control) of preschool children and that this effect was constant in the follow-up phase ($P < 0.01$).

Conclusion: Based on the findings of the present study, Quinn's training program affected the personality traits of the children by making positive changes in their mothers, e.g. increasing the emotional intelligence.

Keywords: Quinn's training program, personality traits, preschool children

---

Citation: Bazoolnejad M, Mohammadzadeh J, Ahmadi V, Sayemiri K, Mami S. The effect of educational intervention based on quinn program on personality traits of preschool children. Quarterly Journal of Child Mental Health. 2018; 5(3): 34-46.

---

*Corresponding author: Jahanshah Mohammadzadeh, Associate Professor, Department of Social science, Faculty of Human Sciences, Ilam Uuniversity, Ilam, Iran.

Email: Jahansham252@gmail.com

Tel: (+98) 09183430081